

La nostra llengua

P
Papers
de recerca
històrica
10

Rosabel Ganyet i Solé

Professora de català

Resum

La nostra llengua

L'autora, aleshores professora de català del Ministeri d'Educació, revisa com es va crear el Departament d'Assessorament Lingüístic l'1 de gener de 1988. Responia a la necessitat d'anivellar els dos plans -la realitat i la teoria- de la llengua oficial d'Andorra i pretenia proporcionar, des de l'Administració, un suport lingüístic a qualsevol persona o entitat d'Andorra, a través de consultes orals i escrites, curssets intensius, etc.

Resumen

Nuestra lengua

La autora, entonces profesora de catalán del Ministerio de Educación, revisa cómo se creó el Departamento de Asesoramiento Lingüístico el 1 de enero de 1988. Respondía a la necesidad de nivelar ambos planes -la realidad y la teoría- de la lengua oficial de Andorra y pretendía proporcionar, desde la Administración, un soporte lingüístico a cualquier persona o entidad de Andorra, a través de consultas orales y escritas, cursillos intensivos, etc.

Résumé

Notre langue

L'auteur, alors enseignante de catalan au Ministère de l'Éducation, revient sur la création du Département de conseil linguistique le 1er janvier 1988. Elle répondait à la nécessité de niveler les deux plans -réalité et théorie- de la langue officielle d'Andorre et a cherché à fournir, de la part de l'Administration, un soutien linguistique à toute personne ou entité en Andorre, par le biais de consultations orales et écrites, de cours intensifs, etc.

Abstract

Our language

The author, then a Catalan teacher at the Ministry of Education, reviews how the Department of Linguistic Advice was created on January 1, 1988. It responded to the need to level the two planes -reality and theory- of the official language of Andorra and sought to provide, from the Administration, language support to any person or entity in Andorra, through oral and written consultations, intensive courses, etc.

aiig començar a treballar a Andorra l'any 1983, com a professora de català a la Conselleria d'Educació i Cultura. El primer any vaig treballar a diverses escoles i, després, vaig començar a donar classes a adults.

En aquella època, érem 8 persones per a tot Andorra. Recordo que al començament de curs fèiem una reunió per mirar la demanda de cursos i decidíem, segons el nostre horari, qui feia cada classe.

En el meu cas, jo preferia les parròquies altes. Així, anava dilluns i dimecres a la Massana i Ordino, i dimarts i dijous a Encamp i Canillo. Els altres professors cobrien la demanda de Sant Julià, Escaldes i Andorra. I un/a anava al Pas de la Casa.

Ens reuníem al Ministeri d'Educació, a l'edifici del Govern, cada divendres. La nostra coordinadora era la Roser Bastida. Una de les nostres recurrents constatacions era que, per bé que féssim la nostra feina, per molt que s'hi esforcessin els nostres alumnes a aprendre català, sempre hi havia una porta que era molt difícil d'obrir: la pràctica. Parlar en català al carrer no era fàcil. Qualsevol andorrà sabia parlar bé castellà i francès, i canviava a aquestes llengües al primer bon dia. Fins que no es canviés aquesta tendència no hi havia gaire cosa a fer.

Vèiem també que als restaurants, als bars, a les botigues, a les pistes..., la llengua dels rètols, de les cartes, de les informacions... estava en castellà i/o en català ple de faltes. També, els escrits que sortien de l'Administració necessitaven correccions lingüístiques. Sempre dèiem que el Govern havia de crear un servei d'assessorament per canviar les coses.

L'any 1987, Roser Bastida ens va proposar, a la Montse Badia i a mi, crear aquest servei. Nosaltres ens hi vam

negar perquè ja ens agradava la nostra feina i ja la sabíem fer. No sabíem res de l'Administració, perdíem vacances i guanyàvem maldecaps.

La Roser ens va acabar dient que, si nosaltres que teníem tan clares les necessitats que hi havia i què s'havia de fer, no el creàvem, segurament no es crearia. Així que, després de pensar-hi molt, vam fer el cop de cap.

Ens van deixar una taula rodona, a Govern, en un despatx compartit amb el Servei d'Informàtica que, llavors, era una única persona, Josep Lluís Ortega, De seguida se'ns va incorporar Sergi Pérez i Orobitg i els tres vam crear el Departament d'Assessorament Lingüístic l'1 de gener de 1988.

Com dèiem en el moment de la creació:

El Departament respon a la necessitat d'anivellar els dos plans -la realitat i la teoria- de la llengua oficial d'Andorra i pretén proporcionar, des de l'Administració, un suport lingüístic a qualsevol persona o entitat d'Andorra. L'ajuda es materialitza en consultes orals i escrites, cursos intensius, etc.

En un servei d'aquestes característiques, és molt important la conscienciació de la població. L'ús habitual de la llengua i la difusió dels missatges escrits correctament en català depenen, és evident, del voluntarisme de cada individu.

Tenint en compte la realitat andorrana, es considera prioritari concentrar els esforços en la promoció de l'ús del català més que no pas en la correcció. Es tracta d'acostumar el catalanoparlant a fer de la seva llengua el vehicle normal de les relacions quotidianes. En definitiva, el primer objectiu és introduir un canvi de comportament de la població, en el si de la qual es constata, de vegades, una actitud de desinterès envers l'expressió en la pròpia llengua.

Vam decidir incidir en tres àmbits:

- Investigació: lèxic d'Andorra per fomentar-ne l'ús, terminologia jurídica, reculls de lèxic específic (esquí, bars i restaurants, normes ortogràfiques...), coordinació amb altres organismes i institucions que es dediquen a l'àmbit lingüístic.

- Documentació: actualització, adaptació i correcció de la documentació administrativa, bibliografia, bases de dades de lèxic, publicacions (en català, castellà, francès i anglès: Lèxic de l'esquí, Lèxic de restaurants bars i cafeteries; La carta (consells pràctics i models de carta formal i informal), Recull de material per a ús intern de l'Administració, Recull de les abreviatures més usuals, Normes ortogràfiques bàsiques, Joc didàctic informàtic de llengua).

- Promoció: correcció ortogràfica de la documentació administrativa (Consell General, Govern, comuns, vegueries, STA, CNIA, CHA...), cursos intensius de llenguatge especialitzat, campanyes publicitàries (NO et tallis: gener de 1990, Un sol d'idioma: gener de 1990), exposicions, fires...

Després d'un any, el Servei d'Assessorament ja era força conegut i vam tenir una oficina pròpia a uns baixos de Prada Casadet. Vam passar d'una taula rodona compartida a quatre taules, prestatgeries i un ordinador. Hi havia una taula per a cada un i una per a l'ordinador. Quan treballaves amb l'ordinador, et traslladaves de taula.

No paràvem de treballar i el Departament va anar ampliant el personal. Primer érem 4, després 5 i cada cop més, per a més feina. I ja, un ordinador per persona. Així van formar part de l'Assessorament: Raquel Ribó, M. Àngels Caminal, David Zabala, Montserrat Planelles...

L'any 1996 vaig marxar a viure a l'Argentina. El Departament d'Assessorament Lingüístic ha anat creixent i traslladant-se de lloc. Primer, a la placeta de Sant Esteve, i ara a Encamp, a l'edifici Rosaleda. També ha canviat de nom. Ara és el Servei de Política Lingüística.

Entremig, han canviat les persones que hi treballen, però no la dedicació i l'esforç. En particular, han incidit en la legislació lingüística. Els temps canvien i ara hi ha problemes i lèxic impensats abans.

La informàtica, els mòbils, les xarxes socials, la internet en general han comportat nous reptes que caldrà superar per continuar parlant, com sempre, la nostra llengua.